

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4560/2022
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића, Марије Терзић, Весне Мاستиловић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., ББ из ... – ..., ВВ из ..., мал. ГГ из ..., чији је законски заступник мајка ББ, мал. ДД из ..., чији је законски заступник мајка ВВ, чији је заједнички пуномоћник Срђан Алексић, адвокат из ..., против тужених АД „Железнице Србије“ Београд и Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд, чији је пуномоћник Иван Јанковић, адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1172/22 од 19.05.2022. године, у седници одржаној 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1172/22 од 19.05.2022. године у ставовима другом, трећем, четвртном, петом, шестом, седмом, осмом, деветом, десетом и тринаестом, тако што се **ОДБИЈАЈУ** као неосноване жалбе тужених и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 350/18 од 06.07.2021. године у ставовима другом, трећем, четвртном, петом, осмом, деветом, десетом, једанаестом, четрнаестом, петнаестом, шеснаестом, седамнаестом изреке, а **ОДБИЈА** захтев тужених за накнаду трошкова другостепеног поступка.

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужилаца изјављеној против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1172/22 од 19.05.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужилаца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1172/22 од 19.05.2022. године.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове ревизијског поступка од 127.135,00 динара у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 350/18 од 06.07.2021. године, исправљена решењем истог суда П1 350/18 од 04.03.2022. године, ставом првим изреке, дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском од 28.10.2019. и од 29.10.2019. године. Ставовима другим и четвртим изреке, обавезан је тужени „Железнице Србије“ АД Београд да тужиоцу АА на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.01.2015. до 31.07.2015. године исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у тим ставовима изреке. Ставовима трећим и четвртим изреке, обавезан је тужени Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да тужиоцу АА на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.09.2015. до 31.12.2017. године исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у садржају тих ставова. Ставовима шестим и седмим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца АА да се обавеже тужени Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.12.2014. до 31.08.2015. године солидарно са туженим „Железнице Србије“ АД Београд исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у садржају тих ставова. Ставовима осмим и деветим изреке, обавезан је тужени „Железнице Србије“ АД Београд да тужиоцу ББ на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.01.2015. до 31.07.2015. године исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у тим ставовима изреке. Ставовима деветим и једанаестим изреке, обавезан је тужени Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да тужиоцу Десимиру Чанчаревићу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.09.2015. до 31.01.2018. године исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у садржају тих ставова. Ставовима дванаестим и тринаестим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца ББ у делу којим је тражио да се обавеже тужени Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да тужиоцу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.01.2015. до 31.08.2015. године солидарно са туженим „Железнице Србије“ АД Београд исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у садржају тих ставова. Ставовима четрнаест и шеснаест изреке, обавезан је „Железнице Србије“ АД Београд да тужиљи ВВ, мал. ГГ и мал. ДД, чији је законски заступник мајка ВВ на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.02.2015. до 31.07.2015. године исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у садржају тих ставова. Ставовима петнаест и седамнаест изреке, обавезан је тужени Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да тужиљи ВВ, мал. ГГ и мал. ДД, чији је законски заступник мајка ВВ на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.09.2015. до 28.02.2018. године исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у садржају тих ставова. Ставовима тринаест и деветнаест изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље ВВ, мал. ГГ и мал. ДД, чији је законски заступник мајка ВВ да се обавеже тужени Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да тужиљи на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.02.2015. до 31.08.2015. године

солидарно са туженим „Железнице Србије“ АД Београд исплати појединачне новчане износе са законском затезном каматом ближе означено у садржају тих ставова. Ставом двадесет изреке, обавезани су тужени „Железнице Србије“ АД Београд и Акционарско друштво за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 373.923,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1172/22 од 19.05.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужилаца и потврђена пресуда Првог основног суда у Београду П1 350/18 од 06.07.2021. године, исправљена решењем истог суда П1 350/18 од 04.03.2022. године у ставовима шестом, седмом, дванаестом, тринаестом, осамнаестом и деветнаестом изреке. Ставом другим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 350/18 од 06.07.2021. године, исправљена решењем истог суда П1 350/18 од 04.03.2022. године, у ставовима другом и четвртном изреке и одбијен захтев тужилаца којим су тражили да се обавежу тужени да им на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и на име накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у периоду од 01.01.2015. до 31.07.2015. године исплате појединачне месечне износе са законском затезном каматом на начин ближе означен у садржају означених ставова, као неоснован. Ставом осмим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу двадесетдругом изреке првостепене пресуде и одбијен захтев тужилаца којима су обавезани тужени да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 373.923,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате као неоснован. Ставом деветим изреке, обавезани су тужиоци да туженом Акционарском друштву за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд накнаде трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 85.350,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом десетим изреке, обавезани су тужиоци да туженом Акционарском друштву за железнички превоз путника „Србија воз“ Београд накнаде трошкове поступка по жалби у износу од 18.000,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом једанаестим изреке, одбијен је захтев туженог „Железнице Србије“ АД Београд за накнаду трошкова парничног поступка. Ставом дванаестим изреке, одбијен је захтев туженог „Железнице Србије“ АД Београд за накнаду трошкова на име судских такси. Ставом тринаестим изреке, одбијен је захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиоци су изјавили благовремену ревизију из свих законских разлога, са предлогом да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној применом члана 404. ЗПП.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), и члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ бр. 10/23), па је утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а ревизијом тужиоца не указује се на неку другу битну повреду прописану одредбом члана 407. став 1. тачке 2. и 3. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су до септембра 2015. године били у радном односу на неодређено време код туженог "Железнице Србије" а.д. Београд, на основу закључених уговора о раду а од 01.09.2015. године закључени су анекси уговора о раду са туженим АД за железнички превоз путника "Србија Воз" Београд, као послодавцем следбеником. У утуженом периоду тужени, послодавци, запосленима, па и тужиоцима, нису исплаћивали накнаду за исхрану у току рада и

регрес за коришћење годишњег одмора, нити су у обрачуну зараде посебно исказиване предметне накнаде. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, утврђен је износ предметних накнада обрачунатих тужиоцима на основу члана 171. став 1. Колективног уговора ЈЖТП „Београд“ објављеног у ("Службеном гласнику РС", бр. 37/95...7/00).

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је применом одредбе члана 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/2005 ... 75/14) и Колективног уговора за јавно железничко транспортно предузеће "Београд" ("Службени гласник РС", бр. 37/95... 7/00), Анекса Колективног уговора за јавно предузеће "Железнице Србије" ("Службени гласник ЈП Железнице Србије", бр. 4/06), Анекса Појединачног колективног уговора за јавно железничко транспортно предузеће ("Службени гласник РС", бр. 112/08), Анекса Колективног уговора за јавно предузеће "Железнице Србије" ("Службени гласник РС", бр. 46/11) и Колективног уговора за "Железнице Србије" а.д. ("Службени гласник Железнице Србије", бр. 4/15), усвојио тужбени захтев тужилаца, тако што је туженог АД "Железнице Србије" Београд, обавезао да им исплати предметне накнаде за период до 31.07.2015. године, а туженог АД за железнички превоз путника "Србија Воз" Београд, за период од 01.09.2015. до 31.12.2018. године, а за тужиљу ВВ за регрес од 01.09.2015. до 28.02.2018. године. По мишљењу првостепеног суда, на основу Уговора о раду и Колективног уговора тужених не може да се утврди да су тужиоци, кроз цену радног часа исплаћени накнада за исхрану и регрес за коришћење годишњег одмора, пошто тужени нису доставили структуру вредности радног часа, па је првостепени суд закључио да тужени нису доказали да су извршили обрачун и исплату накнаде предметних трошкова тужиоци. Због тога је првостепени суд прихватио обрачун утужених накнада према параметрима одређеним ранијим Колективним уговором код послодавца претходника туженог (члан 171) објављеног у "Службеном гласнику РС", бр. 37/95 ... 7/00), исказан у налазу и мишљењу судског вештака економско-финансијске струке.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у усвајајућем делу тако што је тужбени захтев тужиоца одбио налазећи да уговор о раду и Колективни уговор не утврђују висину накнаде ових трошкова, већ је општим актом утврђено да се они урачунавају у цену радног часа, па запослени не може са успехом да потражује новчану накнаду по предметним основима, јер нема одговарајућег општег акта.

По оцини Врховног суда, другостепени суд је, преиначењем првостепене пресуде, погрешно применио материјално право, а тужиоци основано на то у ревизији указују.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05...75/14), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду. Према одредби члана 105. став 3. истог Закона, под зарадом се сматрају сва примања из радног односа, осим накнаде трошкова запосленог у вези са радом из члана 118. тачке 1.-4. и других примања из члана 119. и члана 120. тачка 1. тог закона. По члану 118. став 1. тачке 5. и 6. Закона о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора. На основу одредбе члана 121. став 1. истог Закона, послодавац је дужан да запосленом, приликом сваке исплате зараде и накнаде зараде достави обрачун.

Колективним уговором за "Железнице Србије" а.д. ("Службени гласник Железнице Србије", бр. 4 од 24.05.2015. године) предвиђено је да одредбе које се односе на обрачун и исплату зараде, накнаду зараде и осталих примања запослених, се примењују од 01.02.2015. године. По члану 57. тог Колективног уговора, у вредност

једног радног часа укључена је месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора.

По оцени Врховног суда, конкретизација права из наведене одредбе Колективног уговора (из 2015.године) није извршена, јер се из овако утврђене вредности радног часа не може да утврди који износ представља накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, пошто она није одређена у номиналном износу, ни анексом а ни у обрачунским листама за исплату зараде тужиоцу. Осим тога, висина накнаде за исхрану у току рада и накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и стручну спрему. У конкретном случају, тужени нису доставили суду одлуку о висини ових накнада, што значи да таква одлука није ни донета. Међутим, то не искључује право тужилаца на исплату утужених накнада, нити може да се прихвати тврдња тужених да су они, тужиоцима кроз цену рада исплатили топли оброк и регрес за коришћење годишњег одмора, имајући у виду да тужени нису доставили структуру вредности једног радног часа и да није могуће утврдити да ли она обухвата топли оброк и регрес, при чему такође ни на платним листићима зараде тужиоца, за спорни период, тужени као послодавци, нису исказивали као посебне ставке, топли оброк и регрес. То значи да је првостепени суд правилном применом материјалног права, тужене обавезао да тужиоцима, за утужени период, исплате предметне накнаде.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку, имајући у виду његов исход. Трошкови другостепеног поступка туженима нису признати, јер они у том поступку нису успели, па им не припада право на накнаду трошкова на основу одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку.

Из изложених разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

Одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23 други закон), прописано је да је ревизија изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у конкретном случају није потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно уједначавање судске праксе, као ни ново тумачење права у погледу одлуке о постојању солидарне обавезе новооснованих друштава за исплату утужених накнада у периоду пре 01.09.2015. године, па нису испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца прописани одредбом члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. Предмет тражене правне заштите је обавезивање новооснованог друштва АД за железнички превоз путника "Србија Воз" Београд да тужиоцу, солидарно са туженим "Железнице Србије" а.д. накнади трошкове на име исхране и регреса за коришћење годишњег одмора за период пре 01.09.2015. године. Одлука нижестепених судова о одбијању тог тужбеног захтева тужиоца не одступа од судске праксе о непостојању солидарности тужених имајући у виду да су, у оквиру реализације Плана поделе, "Железнице Србије" а.д. преузеле, Протоколом од 24.06.2016. године, део обавеза резервисаних за судске спорове, односно судске спорове који су у току као и обавезе за зараде и накнаде зарада и за доприносе на

зараде и накнаде зараде, тако што су у почетни биланс "Железнице Србије" а.д. (након издвајања) пренета "резервисања" за наведене обавезе.

Из тих разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом одредбе члана 404. став 2. Закона о парничном поступку.

Врховни суд је испитао дозвољеност ревизије тужиоца изјављене против става првог изреке побијане другостепене пресуде, применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и утврдио да ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 441. Закона о парничном поступку прописано је да је ревизија дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа. У свим другим случајевима у парницама из радног односа о дозвољености ревизије одлучује се на основу одредбе члана 403. став 3. истог Закона, у зависности од вредности предмета спора побијаног дела.

Тужбу ради накнаде штете тужиоци су поднели 17.02.2018. године, а вредност предмета спора за сваког тужиоца појединачно је испод цензуса из члана 403. став 3. ЗПП.

Имајући у виду да је ово имовинскоправни спор у коме вредност предмета спора побијаног дела за сваког тужиоца појединачно не прелази динарску противвредност од 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, следи да ревизија тужилаца није дозвољена, на основу одредбе члана 403. став 3. Закона о парничном поступку.

Из тог разлога, Врховни суд је одлуку као у ставу трећем изреке донео применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку.

Сразмерно успеху тужилаца у поступку по ревизији, одмерени су трошкови који им припадају на основу одредбе члана 153. став 2. и 154. Закона о парничном поступку и то на име ангажовања пуномоћника, адвоката, за састав ревизије 42.000,00 динара (36.000,00 динара + 20% ПДВ), применом важеће Адвокатске тарифе и за судске таксе на ревизију од 37.694,00 динара и одлуку по ревизији од 46.441,00 динара, применом важеће таксене тарифе, укупно 127.135,00 динара.

Из тих разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 165. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу четвртом изреке.

**Председник већа – судија
Гордана Комненић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић